

Thesis title: Gender Roles in Agroforestry Systems in Upland Area of the North Coastal Central of Vietnam.

Author: Hoang Thi Sen

M. S. Agriculture (Agricultural Systems)

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Benchaphun Ekasingh Chairperson

Ajarn Phrek Gypmantasiri Member

Assoc. Prof. Benchavan Tongsiri Member

Ajarn Laxmi Worachai Member

ABSTRACT

The present research was conducted to identify gender roles in agroforestry systems in upland areas of the North Central Coastal region of Vietnam. Data was collected using formal survey and PRA techniques, with three economic groups of farmers representing the whole Binh Dien commune in the North Coastal Central region of Vietnam. Ninety households were selected for the formal interview. Descriptive statistics and t-test were used to analysis the data.

The analysis of labor use pattern showed significant difference in the involvement of women as compared to men. However, their roles depended on types of crops, trees, animals, off-farm activities as well as economic status. It was found that women of the medium and poor income groups spent significantly more time than men in almost all food crops. In the high income households, women contributed significantly more time than men only to mungbean production. For banana production, high, medium and poor income female farmers contributed 16.5, 14.2, and 9.7 days/ year which were significantly greater compared to 11, 7.2 and 4.8 days by men. In different ways, the men in all income groups allocated equally or

more time than women to industrial crop production. Similarly, high and medium income male farmers spent 18.1 and 11.5 labor days which were significantly higher than 11.8 and 8.10 by high and medium income women in *Acacia* production. It was also found that irrespective of the economic status, women spent significantly more time than men in all activities of pig and chicken raising. However, the men of the high and medium income groups allocated 26.5 and 13 labor hours per month which were significantly greater than 13.5 and 4.6 by women to cattle raising. T-test result also indicated that the women contributed more time than men to fuelwood collection, cutting imperata and small business while the involvement of men in hunting and logging was significantly greater compared to women.

Comparison of the involvement of women in different economic status found that poor and medium income women allocated more labor days per year to cassava production than high income women. Rich women mainly concerned with high value food and industrial crops. High and medium income women spent more labor days per year than poor women in planting and managing *Eucalyptus*.

In term of housework, it was reflected that women in every economic status spent more time than men in doing all domestic works. Binh Dien female farmers worked on an average of 13.3 hours per day while the male farmers worked only 9.7 hours. It was also found that 85 % of income family keepers were women but their personal expenditure was smaller than that of spouses. If income source in kind was included, percent of income contribution to total family income of high, medium and poor income women were 43, 49, and 58 compared to 36, 35 and 30 earned by high, medium and poor income men respectively. Around 70 percent of the respondents answered that decision making on how to store products was made by female farmers. For other decisions, the men had stronger roles (especially decision related to tree management, meeting and training attending).

PRA exercise on indigenous knowledge by gender found that Binh Dien men knew 6 ways to conserve soil fertility while women knew only 4 ways. However, water conservation for domestic use was the female farmers' domain. For utilization of wild plants, the women gathered and used at least 17 species for food while the

men gathered and used only 6 species. For medicinal purpose, the number of species which was gathered by men and women was the same. The study also indicated that gender discrimination was apparent in giving credit, land title and training with men getting more access than women. The lack of knowledge, restriction of access to productive resources, heavy housework and poor infrastructure are factors which reduce productivity and welfare of women in the region.

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทชายหญิงในระบบวนเกษตรบนที่ดอนบริเวณภาคเหนือของชายฝั่งตอน

กลางของประเทศเวียดนาม

ชื่อผู้เขียน

ฮวง จี เซน

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต เกษตรศาสตร์ (เกษตรศาสตร์เชิงระบบ)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์:

รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจพรรณ เอกะสิงห์ ประธานกรรมการ

อาจารย์ พฤษ์ ยิบมันตะสิริ กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจวรรณ ทองสิริ กรรมการ

อาจารย์ลักษมี วรชัย กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงบทบาทชายหญิงในระบบวนเกษตรบนที่สูงบริเวณภาคเหนือของชายฝั่งตอนกลางของประเทศเวียดนาม วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการศึกษาภาวะชนบทอย่างมีส่วนร่วมในกลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่มรายได้ในหมู่บ้านบินเคียนบนที่สูงบริเวณภาคเหนือของชายฝั่งตอนกลางของประเทศเวียดนาม มีการสัมภาษณ์ 90 ครั้งเรือนในการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนา และทดสอบค่าสถิติ t

ในการวิเคราะห์รูปแบบการใช้แรงงาน พบว่ามีรูปแบบที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย อย่างไรก็ตามบทบาทเกษตรกรหญิงชายยังขึ้นอยู่กับชนิดของพืชที่ปลูก ชนิดต้นไม้ ชนิดสัตว์เลี้ยง กิจกรรมนอกการเกษตร และสถานภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีรายได้ปานกลาง และกลุ่มที่มีรายได้น้อย ผู้หญิงจะมีบทบาทมากกว่าผู้ชายในการผลิตพืชอาหาร ในกลุ่มเกษตรกรที่มีรายได้สูง กลุ่มสตรีจะมีบทบาทมากกว่าผู้ชายในการปลูกถั่วเขียว ในกลุ่มที่มีรายได้มาก ปานกลาง และน้อย ผู้หญิงจะทำงาน โดยเฉลี่ย 16.5 วัน 14.2 วัน และ 9.7 วันต่อปีในการผลิตถั่ว ซึ่งพบว่าค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ชายทำงานเฉลี่ย 11 วัน 7.2 วัน และ 4.8 วันต่อปีในกิจกรรมเดียวกัน ในการทำหน้าที่อื่นๆ ผู้ชายในทุกกลุ่มรายได้มีการใช้แรงงานเท่ากับหรือมากกว่าผู้หญิงในการผลิตพืชอุตสาหกรรม

ในกลุ่มเกษตรกรรายได้ปานกลางและรายได้สูง ผู้ชายใช้แรงงาน 18.1 วัน และ 11.5 วันในการปลูกกระถิน สูงกว่าในกลุ่มผู้หญิง ผู้หญิงจะใช้แรงงานมากกว่าผู้ชายในกิจกรรมการเลี้ยงหมูและเลี้ยงไก่ในทุกระดับรายได้ อย่างไรก็ตามผู้ชายในกลุ่มรายได้สูงและปานกลางใช้แรงงาน 26.6 และ 13 ชม.ต่อเดือนในการเลี้ยงโค-กระบือ ซึ่งแตกต่างกับผู้หญิงซึ่งใช้แรงงานในกิจกรรมนี้เพียง 13.6 และ 4.6 ชม.ต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ t พบว่าผู้หญิงมีแรงงานเกี่ยวกับการหาฟืน ตัดหญ้าคา และทำธุรกิจขนาดเล็กมากกว่าผู้ชาย ขณะที่ผู้ชายจะมีบทบาทมากกว่าในการล่าสัตว์ และตัดต้นไม้

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มผู้หญิงที่มีระดับรายได้แตกต่างกันพบว่าผู้หญิงที่มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางจะใช้เวลาทำงานในการปลูกมันสำปะหลังมากกว่ากลุ่มผู้หญิงที่มีรายได้สูง ผู้หญิงที่มีระดับรายได้สูงส่วนใหญ่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับพืชอาหารที่มีราคาสูงและพืชอุตสาหกรรม ในการปลูกยูคาลิปตัส ผู้หญิงที่มีระดับรายได้สูงและปานกลางใช้แรงงานสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อย

ในส่วนของงานบ้านพบว่าผู้หญิงทุกกลุ่มรายได้ใช้เวลามากกว่าผู้ชายในการทำงานทุกกิจกรรม เกษตรกรผู้หญิงทำงานเฉลี่ย 13.3 ชม. ต่อวัน ขณะที่ผู้ชายทำงานบ้านเพียง 9.7 ชม. ต่อวัน พบว่าร้อยละ 85 ของผู้เก็บเงินในครอบครัวเป็นผู้หญิง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของหญิงจะน้อยกว่าคู่สมรส ถ้ารวมเงินรายได้ที่ไม่เป็นเงินสด สัดส่วนเงินรายได้ในครัวเรือนที่กลุ่มหญิงที่มีรายได้สูง ปานกลาง และต่ำคิดเป็นร้อยละ 43, 49 และ 58 เปรียบเทียบกับกลุ่มชายที่มีสัดส่วนของเงินรายได้ในครัวเรือนร้อยละ 36, 35 และ 30 ตามลำดับ ประมาณร้อยละ 70 ของผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า ผู้หญิงจะเป็นผู้ตัดสินใจการเก็บรักษาผลผลิต ส่วนการตัดสินใจอื่นๆ ผู้ชายเป็นคนที่ตัดสินใจ (โดยเฉพาะการตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลต้นไม้ การประชุมและการฝึกอบรม)

การศึกษาสถานะชนบทแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านของชายและหญิง พบว่ากลุ่มผู้ชายทราบวิธีการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน 6 วิธี ขณะที่ผู้หญิงทราบเพียง 4 วิธี อย่างไรก็ตามการอนุรักษ์น้ำสำหรับการใช้ในครัวเรือนเป็นผู้หญิง ผู้หญิงจะเป็นฝ่ายรวบรวมพืชป่ามาใช้ประโยชน์ ผู้หญิงใช้ประโยชน์จากพืชป่าอย่างน้อย 17 ชนิดที่เป็นพืชอาหาร ขณะที่ผู้ชายเก็บรวบรวมและใช้ประโยชน์เพียง 6 ชนิด

สำหรับพืชสมุนไพรจำนวนชนิดพืชที่เก็บ โดยผู้หญิงและชายเท่ากัน จากการศึกษาพบว่า มีความไม่เท่าเทียมกันอย่างมากในบทบาทหญิงชายในการให้สินเชื่อ การถือครองที่ดิน และการฝึกอบรม โดยกลุ่มชายจะได้ประโยชน์มากกว่า การขาดความรู้ ข้อยกักในการเข้าถึงทรัพยากรเพื่อการผลิต การทำงานบ้านหนักและ ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยบางประการที่ทำให้ผลิตภาพ และสวัสดิการของผู้หญิงลดลง